

עריכה: אלי פררה

נושא צמוד-טקסט

"טיפים":

1. בחיבורך העזר בטקסטים לשם אבחנות ולנקיטת עמדה או כדי לגבש לעצמך נקודות חשיבה. כלומר: לאחר שקראת את הקטע, שב רגע ארוך, ואל תמהר "להתנפל" על הנייר ותתחיל לכתוב. חשוב קודם במתינות (יש לך מספיק זמן) וקבע עמדתך לגבי הנושא, רשום לפניך נקודות חשיבה, רעיונות, נתונים ועובדות וכן הלאה. זה "הבשר" של חיבורך. החומר ממנו תרחיב בנושא.
2. בחיבורך התייחס לטקסט, בצורה זו או אחרת (אם אתה מסכים לדעתו של כותב המאמר, או חולק עליו, בְּמֵה וּלְמֵה) כלומר: צטט מהמאמר כדי שתוכל להתייחס לדברי הכותב ולתוכן הדברים. בציטוט הקפד לשים מילות הציטוט במרכאות. במודגש – אל תעתיק פסקות ממנו, אלא התייחס לנושא ולדברי הכותב.
3. הקפד לכתוב במסגרת דרישות הנושא, כלומר: אם את/ה מתבקש/ת לכתוב במסגרת מאמר בעיתון, או כמכתב, או כדיון בכיתה, או כל מסגרת שתבקש, מלא אחר ההוראה וכתוב בהתאם.
4. כתוב תמיד, אבל תמיד! בצמוד לנושא, ואל תסטה ממנו למחוזות עולמים וחסרי קשר לנושא, בקיצור: **"אל תמרח"** כדי למלא דפים ופסקות!
5. הקפד על ניסוח נכון מבחינה תחבירית ולשונית, תוך פיסוק נכון ומוקפד. (נקודות בסוף כל משפט, פסיקים בתוך המשפט, סמני שאלה וקריאה וכדומה)
6. לפני הגשת המבחן, קרא שנית את חיבורך לוודא ולתקן שגיאות לשון, כתיב ופיסוק. וכן לוודא שאתה עצמך מבין את מה שאתה כותב...

הנושא: מעורבות הורים בצה"ל

התחום: חברה

קרא את הקטע שלפניך: **"הילדים עייפים מדי"**. כתוב מאמר תגובה על התופעה המתוארת בו – מעורבות הורים של חיילים בצה"ל. המאמרך תוכל להסכים עם הכותב או להתנגד לו. בסס את דבריך על נימוקים ועל דוגמאות, מתוך היכרותך את התופעה מצד אחים במשפחה או חבריך.

"הילדים עייפים מדי"

(מעובד על-פי מאמרו של זאב שיף, הארץ, פברואר 1995)

בספרו של תת-אלוף במילי אורי בן-ארי, המספר על עצמו כמפקד פלוגה במלחמת העצמאות בקרבות על הדרך לירושלים, יש תיאורים קשים על התשישות הנוראה של חיילי פלוגתו. היו תקופות שהחיילים יצאו מדי לילה לקרבות, והכוח הלך והידלדל מקרב לקרב. תיאור דומה מצאתי בחוברת שכתב יוסף טבקין, שהיה אז מפקד החטיבה של בן-ארי. הוא מספר כי בעת מסדר אחד אחרי קרב היו חיילים שצנחו על האדמה, ושקעו בשינה ברגע שניתנה להם הפקודה "חופשי" הם לא הצליחו להגיע לאוהליהם.

נוכרתי בשני תיאורים אלה כאשר שמעתי השבוע ב"קול ישראל" את הסיפור על חיילים שהתעייפו. סופר על שישה חיילים מיחידת חרמ"ש, בפלוגה המוצבת בדרך-כלל בשטחים, שהחליטו

להיפקד (להיעדר) מיחידתם מפני שהוטלו עליהם משימות נוספות והם חשו עייפות. המ"פ החדש שלהם לא עשה לבקשותיהם, ולכן קמו ועזבו את היחידה בלא רשות והלכו הביתה להוריהם.

זוהי חדשה הראויה לפרסום, אך לכך נוספו העדויות של אחת האימהות ושל אחד האבות של החיילים הנפקדים. הללו קבלו (התלוננו) כמובן, על הצבא המעז להטיל על ילדיהם משימה נוספת. משהו לא בסדר בצבא, אמרו. מטילים על הילדים משימות קשות ורבות מדי. הם עייפים מאוד כי אינם ישנים די הצורך. לפנינו שתי תופעות שונות, שאירעו אמנם בהפרש של שנים רבות ביניהן, אך באותו צבא ובאותו שטח כמעט.

יש לקוות כי הצבא ישעה את שלו בעניין הנפקדות. מצד אחד העמדת הנפקדים לדין משמעתי מהיר; מצד אחר בדיקה אם היחידה ומפקדיה עומדים בהוראות הצבא. המקרה שלפנינו הוא הוכחה חותכת נוספת שיש לעשות הכול כדי להרחיק את הורי החיילים ממעורבות בחיי היום-יום של הצבא. כוונת הצבא בתחילה הייתה טובה – לעניין את ההורים במה שעושים הבנים – אלא שהגדר נפרצה. זו כבר אינה התעניינות בנעשה, אלא התחלה של מעורבות בנושאים מבצעיים, וזוהי התערבות ממאירה לכל צבא. הגיבוי המלא והאוטומטי שההורים נותנים לילדיהם, בלי ביקורת עצמית הן של הבנים והן של ההורים הביאו את הדברים לידי תופעות מסוכנות לצבא ולחברה.

אע"ז ואומר שהדבר החל עוד לפני הצבא – בבית הספר. משרד החינוך רצה לערב את ההורים בנעשה בבית-הספר וטוב שכך, אולם בין לעניין את ההורים בנעשה בבית הספר עד לכדי מעורבות במעשה החינוכי של הילדים בכל תחומי החיים בבית הספר ממש, המרחק גדול מדי. הגיעו הדברים לידי כך שההורים היום מגיבים את ילדיהם גיבוי אוטומטי לכל השתמטות והיעדרות משיעורים בביה"ס ועד, כמעט, בכל מעשה שובבות ואלומות (מילולית ופיזית) אפילו. ומה הפלא שכך הם מגיבים, ההורים, למעשה בלתי אחראי של הבנים המשרתים בצבא? הרי הם "התרגלו" לכך עוד מימי בית הספר...

התופעה של גיבוי אוטומטי של ההורים והשתמטות מאחריות עצמית של הילדים, היא תופעה שכיחה למדי בחברה שלנו. לא ברוב המקרים אומנם, אבל בהרבה אירועים שנתגלעו חיכוכים בין התלמידים לבין צוות המורים, ההורים גיבו את ילדיהם ברוב המקרים, כמעט ללא יוצא מן הכלל. קשה שלא ליצור זיקה בין גיבוי אוטומטי של ההורים, לבין גילויי החוצפה, הזלזול במורים ובכללי ביה"ס, **חוסר המשמעת והאחריות** מצד התלמידים כלפי רכוש ביה"ס, או אפילו כלפי לימודיהם. יתרה מזאת, לאחר מעשה, הם מאשימים את מערכת החינוך וצוות המורים בכישלונות ילדיהם בהתנהגותם הפרועה ובלמודיהם, יותר משהם מבקרים את עצמם ואת אופן חינוכם את ילדיהם.

שלא כמו בחיים הציבוריים, הצבא אטי מדי בתגובותיו להתערבות זו של ההורים. הוכחה נמצאה לנו בלבטים אם להתיר לחיילים שימוש בפלאפונים, ולו רק מסיבות של ביטחון שדה. היו שחששו כי הפיקוד הבכיר ייכאה כמי שמנסה למנוע את חידושי הטכנולוגיה אם יאסור שימוש בפלאפונים, אפילו כשהחיילים בשדה.

לעיתונות יש חלק לא מבוטל בהתפתחות זו. בחיפוש אחרי "סקופים" מלכה התקשורת את ההיסטוריה גם בעניין זה. סיפור הנפקדות היה ראוי כמובן לפרסום, אך בשום אופן לא התיאורים

מלבי ההיסטריה על החיילים המסכנים של צה"ל. אויבינו מתעודדים מסיפורי שחיקה כאלה. צה"ל נתפס כיום לא אחת כצבא רכרוכי ובכייני.

דברים אלה אין פירושם, כמובן, שצריך למנוע מצה"ל מלבצע את חובתו להחון מפעם לפעם את תנאי השירות של יחידות השדה וגם של יחידות המילואים. ואם הורים חשים כי מקפחים את בניהם בתנאים בסיסיים כמו שעות שינה, יש להם כתובת טובה: נציב קבילות החיילים, העושה מלאכה טובה ונאמנה בצה"ל. אין הם צריכים להתקשר לביתו של מפקד המחלקה של בנם כדי לשטוח שם את תלונתם.